

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Dimecres 29 d' Agost de 1900

Núm. 3.652

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (FORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes	Plas. 1
En provincias trimestre	3'50
Extranjer y Ultramar	7
Anuncis, á preus convencionales.	

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

TOS

La que paga més contribució de la província.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat

Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d'aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde'l primer de Septiembre pròxim quedarán obertes las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres grans de *parvula*, *elemental* y *superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvula*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los emponents pedagogos Froebel y Lopez Catalán.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapicería, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFÈIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnas internes, mitj pensionistas y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, **María Fabra**.

Secció doctrinal

Endarreriment

Que á las primeras centurias de la edad mitjana, sense cultura los enteniments y sense ideas generosas als esperits no s' regoneixés altre dret que 'l brutal de la forsa, y que aquesta no s' aprofités per altre fi que pera aixamplar dominis y pera satisfer concupiscencies dels tirans, no tenint en res la vida del home ni cap dels drets naturals que li son propis, es llògich y comprensible, perque al home ab tot y ser home no pot exigirseli que ho sis, si á la seva consciencia no hi ha arribat la llum que en una ó altra forma la deslliuri del esclavatje dels instints y dels perversos sentiments que governan y mansu perque no son frenats y fins atrofiats per la acció dels grans principis d' humanisme y germanor que, com més predominan, més realisan la diferenciació de la personalitat humana. Pero que als nostres temps, als que, sino á las manifestacions positives de las societats organizadas, á la consciencia dels homes s' hi troban rublerts de vida y d' acció elements de pau, d' amor y de germanor que seguidament comouhen als pobles y que fins s' alaban hipòcritament de respectar los poders dels Estats, no s' comprén, ni s' esplica, ni s' concebeix, que 'ns trobém com á la edad mitjana, y que, fent burla dels grans progressos del dret y de la sociología, la forsa sia l' únich dret, y que, com aquells temps als que al esperit del home hi mancava l' amor y al enteniment la rahó, la iniquitat sia seguidament la obra del més fort y la vida del home se tinga en tant poch que sols destruhintne moltes sia com se pensi que s' ha de fer progressar á la humanitat y que s' invoqui la civilització y l' humanisme pera realisar la mateixa tesca que constituheix la vida normal de les societats salvatjes.

Y es perque als pobles que s' diuhen civilitzats hi han barrejadas la acció social nova civilizadora que naix de la ciencia de la industria y del comerç, y 'l ròssech del dret de la forsa que manté institucions socials que necessitan justificar lo seu dret á existir encare, intervenint en tots los actes de la vida dels pobles y desviant del seu fi humá y progressiu la acció de la civilització. Portar l' humanisme y 'l progrés als pobles endarrerits, afavorir la evolució de perfeccionament de las rasses inferiors, cercar abont sian les deus de riquesa de la naturalesa, y fins treure d'aquestos lleables propòsits profits industrials, comercials y científichs es obra digna y humena, perque es benefactora y va dirigida á generalisar la civilització. Pero

imposar dominis que no son altre que esclavatjes dissimulats, vessant sang y destruhint rasses y pobles, es tasca inhumana y criminal, perque viola 'l dret intangible de la vida, que 'l te l' home y 'l tenen los pobles, donchs que ningú pot pensar que hi hagin individus y pobles y rasses que posseheixen vida pera que altres individus, altres pobles ó altres rasses puguin sentir lo fruïr d' anorrearla al rabejarse ab la sang humana ab que volen amassar lo que 'n diuhen progrés y civilització.

Los Estats Units s' escusan ab la civilització pera exercir una acció sense nom á las islas Filipinas; Fransa ha esclavizat á Madagascar per la civilització; Inglaterra realisa la injusticia més gran d' aquest sigle al Sud d' Africa perque la civilització ho exigeix; á Europa las nacionalitats naturals se troben subjectes al uniformisme impotent dels Estats, en nom d' un progrés social y d' una civilització antiprogressiu y antinatural; y are mateix los grans Estats blancs, estamordits (¡ho sembla!) per lo perill groch, van á cometre una salvatjada en nom d' una civilització que s' ha quedat perfectament tranquila tot flayrant lo haf esgarriós dels dolls de sang que han amarat lo terror de l' Armenia.

L' emperador Guillém he atiat als seus soldats á matar xinos, pensant sens dupte que 'l més humá y 'l més civilizat es lo qui mata més, y tenint la seguretat de que com més xinos morin més real podrá ser la dominació que 'ls salvatjes d' Europa realisin. Lo que 'n diuhen civilització encare crida ¡á matar, á matar! Y ho cridan cristians y positivistas, com si tots no fossin més que uns hipòcritas quins creencias ó principis filosófichs no 'ls hi servissin més que pers ensopir la nació del be absolut en la consciencia humana pera millor realisar las sevas malifetas. Los principis humaníssims veritables que ja á l' antigor se manifestavan al dir Platón que sols son justas las guerras pera la defensa si á la lluyta no s' oblidan los principis humanitaris y al sostenir Aristóteles que no hi han conquistas lligítimas sino pera defensarse y quins resultats tant benefactors sian pera 'l vençut com pera 'l vencedor, han anat infiltrantse en la consciencia dels homes, pero no en la consciencia dels poders dels Estats, que consideran lligítimas todas las usurpacions y justas todas las atrocitats si es lo més fort lo qui expolia y lo qui mostra ser més inhumá.

De res ha servit que 'ls pensadors de tots los temps hagin fet l' apostolat de la justícia; de res que un Iroció hagi creat lo dret de gents y de res serveix que hi hagi un dret internacional, si burlantes de tots los

apostolats, estripant lo dret de gents y escarnint lo dret internacional, los exércits coaligats van á la Xina atiatos pera matar y si tot un professor de Dret polítich, lo Dr. Rehm, fa com un salt mortal científich al dir que com que la intervenció de las grans potencias á la Xina *no es belicosa*, no s' ha de perdonar ni als malalts, ni als ferits que pugan caure á las mans cristianes del exércit civilizador dels grans Estats blancs, perque no ananthi á fer la guerra, no s' ha d' observar lo dret de gents. La funció social dels Estats no se civilisa gens. En lo extern, en la forma sembla que totas las variants del dret públich exerceixin influencia en la funció del poder, més en los fets, en la realitat de la práctica, com als temps barbres y com als pobles primitius, lo dret no es altre que la realisació de la concupiscencia de las oligarquías imposada per la forsa.

Més si als poders dels Estats la civilització que s' conté als principis moderníssims de dret públich y de sociología no hi ha arribat, la consciencia humana si que 'ls va integrant y va sentintse transformada pera arribar al dia de donar nova forma á la organizació interna dels pobles y á las relacions entre las nacionalitats. Lo poder en sí mateix y fonamentalment es inmodificable, es endebades dirigihi acció reformadora de cap mena; lo que evoluciona y s' modifica y s' transforma es l' individu, y aquest es lo qui crea la nova forma de funció social que es coneix ab la seva personalitat.

La gentada comensa á véurehi clar. Ja no la enlluhernan los grans exércits que van realisar actes inhumans; ja lo més fort y poderós no es lo que més te guanyadas las voluntats; ja als pobles endarrerits no se 'ls considera com á bestiolas pera 'l sacrifici; ja s' concedeix á tothom lo dret á la vida; ja se senten esborronaments per lo que avans se 'n deyan fets grandiosos y avuy se 'ls considera iniquitats; ja s' comensa á sentir un xich d' amor per la vida del pròxim.

Quan la civilització sia en la consciencia dels individus, los grans Estats desapareixerán, la organizació dels pobles serà per nacionalitats naturals, y la forsa brutal no anirà á esclavizar matant, perque la forsa, tal y com avuy es als Estats, haurá desaparegut. La civilització s' escampará arreu, perque serà la forsa del amor qui l' infiltrará als pobles endarrerits.

D. MARTÍ y JULIÀ.

La premsa y la marina

Acaban de topar la premsa y la marina. L' historia es breu y de fácil entendre; los corresponsals dels periódichs, ab aquella singularíssima febre d' aplegar noticias, granadas ó insignificants, que caracteriza als periodistas d' avuy en dia, no poguent seguir ab la rapidesa que desitjavan lo vistje real, foren convidats per la gent oficial, sembla si per iniciativa de la mateixa Reyna, á embarcarse en la esquadreta, lo qual mes ó menos verificaren, pero ab mal éxit, perque, ademés de las molestias naturals dels nostres barcos de guerra, que no las hem experimentadas ni ganas, però que son de fácil suposar, se trobaren ab la mala voluntat dels marins, essent lo primer en demostrarlo lo mateix «jefe» de l' esquadreta, general Morgada. Sembla que contra aqueixa mala voluntat res hi ha valgut la bona voluntat dels qui volgueren obsequiar als periodistas, de manera que aquets han renunciat al honor que se 'ls feya y han seguit per terra lo viatge dels Reys.

A tu, lector, te vindrà de nou aqueix conflicte. Tu diràs ab molta rahó: aqueixos periodistes ja no s'han de posar en lo cas de que 'ls haguessin de socorre fentlos lloch en algun mal barco de guerra: la marina mercant, bon xich millor que l'oficial y molt més ben organizada, té barcos molt ben disposats que corren tant ó més que l'«Giralda». Es veritat que á la marina mercant degueren acudir de bon principi, però degueren triar tant malament, ó per poca competència ó per la rahó del estalvi, que 'l barco que 'ls duya, resultá més cansoner que 'ls de guerra, que es tot lo que 's pot dir. Y no havent acertat per aqueix cantó, per ahont havían d'acertar los periodistes de la vila del ós, que 's veu que no han anat prou á estudi per corre lo mon ab desembarrá? No son de la fusta dels reporters inglesos que se las imaginan totes per complaire á las empresas y als lectors dels periódichs. Si ab una cosa tant senzilla com lo viatge real tenen tants entrebanchs y compleixen ab tantas dificultats la llur missió, que seria ab una guerra com, verbigracia, lo del Transvaal?

Del conflicte es devingut entre marins y periodistas es clar que no solament se 'n ha de ressentir l'informació sinó també l'armonia nacional y, per consegüent, també la regeneració, per la qual tant se desvetllan en Silvela, en Dato y el successor d' en Villaverde. Nosaltres ja compeném, y tu, lector, també ho compendrás, que 'ls marins, després dels penjaments que se 'n han dit en las columnas dels periódichs, no era presumible que rebessin ab cara de Pasos als periodistas. Lo esdevingut tant de poch há ab l'«Infanta Isabel» havia donat pretext als diaristas per acabar de buydar lo tinter de tinta negra contra 'ls constants desacerts dels marins, ja tantas vegadas bescantats. Y 'ls marins, recordantse en virtut dels agravis vells, no han sabut dissimular lo llur poch afecte y, si per recomanació superior los han dat per un moment hostatge, no 'ls han dat per un moment hostatge, no 'ls han donat lo únich de que en rigor podían disposar; lo que ningú los podía obligar á donar: la bona cara. Los periodistas no solament trobaren, aixís que 'ls barcos oficials caminavan poch y malament sinó que en ells, ab la mala cara dels amos, s'hi estava pitjor que en un llit d'espinas, y no 'ls quedaren ganas de repetir la funció. Los diaris de Madrid, especialment l'«Heraldo», han denunciat lo comportament dels marins, y en Dato y fins en Silvela han hagut de donar explicacions. Pero ab aquestas explicacions no han lograt ni logran omplir l'abisme que ha quedat obert entre marins y periodistas.

Lo problema está ara en saber á quin dels dos donarà la rahó l'opinió pública. Es dir, no hi ha tal problema, perquè l'opinió pública, de lo qual es, ó 's diu, representant la premsa periódica no pot, per lo mateix, judicar ab imparcialitat. Es evident que l'opinió pública donarà la rahó als periodistas. Y no solament pel motiu que acabém de senyalar, sinó també perquè fa de mal donar la rahó á qui 's pot dir que no existeix. Bona ó dolenta, inútil ó profitosa, la premsa periódica es una realitat, y, en cambi, la marina espanyola es un somni, una fantasia. No hi ha tal marina espanyola. Lo «Giralda», que es, segons sembla, l'únich barco servible, es un yacht de relació inglés que 's comprá ara fa dos ó tres anys, quan en vigíllias de la guerra dels Estats Units, lo gobe'n adquiría tot lo que trobava, á cualsevol preu, perquè semblés que teníam barcos; qual yacht fou destinat á avis de la esquadra. Aquest es ara lo nostre gran barco. Los altres que 'l segueixen, ó mellor, lo precegueixen, perquè no 'l poden seguir, son uns barcos petits que estavan ja jubilats y que, aixís y tot, en Silvela, ministre de Marina, los prefería á altres mes nous que semblavan témbé més servibles. Fora d'aquets hem de concloure que no n'hi há d'altres, puig, á pesar de considerarse com una vergonya que no poguessin anar ab l'esquadra real acorassats com lo «Carlos V. y el «Pelayo», lo cert es que no hem dubtat en passar per aqueixa vergonya y que 'ls hem dispensat de la caminada no certament per falta de ganas de que 'ls fessin.

La demostració es evident; no tenim marina. No 's culpa, donchs, á l'opinió pública si entre un fantasma y una realitat. Si venen y 'ns diuen que, encara que sia veritat que no tenim marina, no es també que tenim marins; alashoras dirém que l'observació es contraproduhent. Que n'hem de fer dels marins sense 'ls barcos?

Digué l'«Jere» dels qui anaren á Arcachón que de barcos ja n'tindrém. Potsé sí, encara que ja sabrém lo que 'ns costan y ab tot y que probablement no servirán més que 'ls altres que hem tingut y que de nou en nou los hem de jubilar. Pero lo cert es que ara com ara no 'ls tenim y, com no 'ls tenim, no podem dir que tinguém marina. Per consegüent, l'opinió pública está ab lo peu ferm al decantarse per la realitat,

que es la premsa periódica, y fugir del fantasma, que es la marina.

No sabem quinas proporcions pendrà lo conflicte, però, embatzegats com están los periodistes y tenint en compte que se 'ls obligá á renunciar á la part pintoresca del viatge, que seguir l'estela del barco real, lo mateix podria encrespase fins el punt de que hi hagués fins algun «lance de honor», com pot esvabirse repentinament, igual que un núvol d'istiu. Los ministres no voldrán renyir ni ab los periodistas ni ab los marinos. Los interessa corre bé en los uns y 'ls altres, y tal vegada preferentment ab los priuers, perquè la premsa periódica si bé es variable y 'ls seus judicis y «palabrerías» fan cada dia menos efecte, encara té prou virtut per donar en un moment donat als polítichs governants algún grós disgust.

A pesar d'aixó, es notori que en aquets darrers temps, sia per lo que sia, tant en Silvela com en Sagasta los guardan menys respecte que avans als periodistas y hem de creure que es perque no fan tanta por. En Silvela y en Sagasta se creuen omnipotents y amos absoluts de la governació del Estat y la premsa se troba en la trista situació de no tenir idol á qui aixecar un pedestal perque tots los homes polítichs nous que surten son de terrissa prima y 's trencan al tocarlos.

Y tu, lector benivolgut, á qui 't decantas? Nos sembla que á tu tots t'han d'esser iguals y diràs: no 'm vinguen ab miserias. Pero ja veus que en aquest temps d'istiu no hi pot haver cosas més grosses que aqueixas y, si alguna n'hi há, es d'aquellas que als pobres que estém condempnats á perpetua suspensió de garantías nos diuen: *noli me tangere*. Lo viatge real vá fentse ab regularitat, ab l'entusiasme diriam normal y sense oferir incidents ni blanchs ni negres que donan lloch á comentaris, que tampoch nosaltres podríam fer. Ab aixó, si aquesta qüestió ó conflicte entre periodistas y marins no es de trascendencia, en Silvela se podrà alabar d'haver passat l'istiu sense un núvol, d'haver navegat per una bassa d'oli. Y es d'esperar que 'l temporal que hi ha á Finesterre, segons noticias d'última hora, no turba á aqueixa calma.

Gracias á aqueixa bonansa, lo gran Silvela, tot lo temps que no l'hagin distret las manifestacions als reals viatgers, l'haurá pogut dedicar, en companyia d'en Dato y del successor d'en Villaverde, á meditar sobre 'ls projectes que s'hán d'inventar per acabar fins al cim l'edifici de la regeneración nacional, segons los planos conservadors. S'acabarà d'estudiar lo problema de la *pedra filosofal*, es dir veure per quin ingredient ó reactiu se pot lograr lo *desideratum* de la política verament regeneradora, que es la *suprema elasticitat dels tributs*. Ab aqueixa elasticitat portada al seu gran màxim tot quedará salvat y regenerat, sobre tot si pot anar auxiliada d'uns quants empréstitos més ó menys cuantiosos que 's cobrirán de sobres després d'haver tant admirablement restablert lo nostre crédito lo govern conservador. Ab aqueixa elasticitat y aqueixos empréstitos fins se podrà, en hora oportuna, desenfadar als marins del disgust actual donantlos barcos nous ab que jugar y entretenirse sempre que no hagin de servir d'alguna cosa, com ha succedit ara.

M. R.

Un home de genit

Mirén que al pobre senyor Marqués de Portago, li acaban de jugar una maifeta que verdaderament n'hi ha per tirar las xinetas al cap del primer catalanista que 's presenti. Vaya, vaya, aixó no pot anar, ni ab rodas d'automovil, que las té de goma.

Figurínse que després d'haverli jugat una mala partida de xulets, á Reus, tot y portantse l'aristocrátich jefe de Comunicacions com un bon minyó, are alguns endemoniats de catalanistas me li dirigexen cartas y més cartas ab lo sello de la «Unió», que com es de suposar no ha de produhirli cap bon efecte ni curarli 'l poagre dat cas que 'n pateixi.

Mirín que ho son de dolents! no es pas estrany que á Madrid no 'ls puguin veure... ni retratats.

Vegin si ho son de terribles, que fan la guitsa al senyor Marqués de Portago sense apenas costarlos hi cap diner, puig que com las cartas van dirigidas al director de Comunicacions, dit está que s'estalvian lo sello de 15 céntims y en lo seu lloch hi posan lo catalanista, que tothom pot adquirirlo per 1 céntim no més.

Veyent aixó y fastidiat segurament, ha declarat que no donarà curs á cap document que porti enganxat lo sello catalanista y fins ha fet retornar á son destí sense enterarse del contingut, algunas cartas que venien ab lo sello *empipador*.

Lo retorn d'aquesta correspondencia si que no 'l trobém del tot: en son lloch, respectant l'autoritat indiscutible del senyor de Portago, porque podria molt be donarse 'l cas que dintre 'ls sobres rebutjats ó retornats s'hi formulessin algunas denuncias.

Es un dir, no só com pensa aquest senyor.

Per exemple podrian dir que de cont periódichs no més se 'n reben una cinquantena, que de mil circulars van á son destí unas cinchcentas, que de tant en tant faltan valors de dintre d'una carta, etc., etcétera, tal vegada deyan alguna cosa d'aquestas que jo pobre de mi ignoro pero per lo que diuen devegadas malas llenguas, poden formarse certas conjeturas que si no son veritat podrian serne. De tots modos vosté ha demostrat ser un home de genit, que consti, *¡Duro con ellos!*

Per un cas d'aquestos valia la pena n'obstant d'examinar las cartas de referencia y alashoras *decretar*, contra 'ls pobrissons sellos catalanistas, que al fi y al cap no tenen cap culpa de que se 'ls privi de respirar los ayres de la corte.

Y are parlantli més en serio me permeto donarli un consell que encare que vingui d'un *catalanote* deu acceptar, per lo bon zel que entrany; totes las cartas que aixís li siguin enviadas, donguis la molestia de passarhi 'ls alts que es molt probable que 'n tregui algunas notas profitosas per lo seu ram, puig que ja que va enviar circulars á la premsa pera que 's queixessin dels abusos que 's poden cometre, demostrant ab aixó un viu interés en lo compliment de la seva missió, no tindria res d'estrany que en aquestas missivas hi veyés quelcom d'aprofitable. *¡Digo yo! señor Marqués.*

ANTON DEL TER.

(De La Veu del Ampurdà).

CRÓNICA

Corresponent á un prech que alguns poseedors d'apartat en Correns nos feren ahir, dirigirem una pregunta al digne Sr. Administrador de Correus, qui molt atent s'ha servit enterarnos y convencens del equivocat concepte que 'ls senyors queixosos havían format del servey de correus en aquesta ciutat, puig á més de no resultar certa la creencia de que 's repartía primer la correspondencia á domicili que la dels apartats y complirse com es de lley, ha guardat sempre, dintre las sevas atribucions, las consideracions al públich en cassos necessaris.

Si confiant ahir en las paraulas de las personas que 'ns suplicaren aquella noticia, avuy perfectament enterats es nostre deber fer justicia á la veritat.

Ab motiu d'haverse portat felisment á terme las obras de la nova ximenea de la «Eléctra Reusense», ahir vejerem onejar en lo remat d'aquella la bandera catalana.

De la estació dels directes, ahir, en lo primer tren, sortiren cap á Barcelona varis coristas y socis protectors de la secció coral «Eco Republicanos», portant ab ells lo rich estandart.

Los esmentats coristas y protectors s'incorporarán, en sent á Barcelona, á la agrupació de «Coros de Clavé» y tots junts se dirigiran á Cete y d'allí á París hont visitarán la Exposició y al ensemps donarán alguns concerts en la capital de Fransa.

Desitjém que tan á nostres compatriotas com als demés coristas catalans los hi resulti del tot agradosa sa excursió y puguin recullir, com no dubtém, foras aplausos y illoers.

Cridém l'atenció de nostres lectors per que 's ficin en l'anunci de la «Academia Froebeliana» que publiquem en la primera plana.

Dedicada als prelats catalans acaba de publicar l'ilustrat Dr. D. Tomás de A. Rigualt un molt ben editat libre d'oracions y exercicis ab lo títol de «La bona mort», quin forma part de la biblioteca «Lo catalá devot».

Lo contingut del libre respirá tot éll un flayre consolador y ben triat pera preparar á una ánima, en las darreras horas de la vida, á emprendre en la eternitat lo camí segú de la gloria. A més está adornat ab diferents grabats entre 'ls que s'hi compta un retrato del P. Antoni M. Claret y una carta del Ilm. Sr. Bisbe de Vich, dirigida als fidels de la vila de Sallent d'ahont l'ilustre sacerdot n'era fill.

Es un libre que per tots conceptes se fá recomanable y casi indispensable als devots, puig al senyalar lo camí de la vida eterna en la morada de Deu ho fá de la manera més senzilla y convenient á la práctica espiritual.

Que deu ajudi el Dr. D. Tomás de A. Rigualt para seguir en tan bon acort sa beneficiosa tasca y puga en son temps enriquir ab sas preciosas obras la Biblioteca de «Lo Catalá devot», que sens dubte será una joia d'obras religioses catalanes.

S' ha rebut, ab destí al Museo-religiós de la arxidiócesis de la vehina ciutat l'urna que contenia los restos del gloriós Sant Pere Armengol.

Dita caixa, ademés de son valor artístich, es de gran importancia per sa procedencia histórica, y gracies als treballs practicats per l'arqueólech Reverent D. Joan Pié, ha pogut saberse que fou miraculosament lliurada de las flamaradas, quan en 1648 se cremaren los altars de la iglesia parroquial de Guardia dels Prats.

S' han publicat los programas de las festas que s' celebrarán a Vilafranca del Panadés durant los dias 29, 30 y 31 del present mes y 1 del vinent, dedicadas a son gloriós Patró Sant Félix mártir.

Nos diuhen de Pobla de Mafumet que s' han concertat varias partidas d' avellanas a trenta pessetas la cuartera.

Fins diumenge fea llit, l' Ilm. y Rvm. Sr. Bisbe de la Diócesis de Tortosa Dr. D. Pere Rocamora, a causa de las contusions rebudas lo dimecres últim. Molt celebrém la millora d' aquell virtuos Prelat.

Avuy, a l' hora de costum, si s' reuneix suficient número de senyors regidors nostre Excm. Ajuntament deu celebrar la sessió de primera convocatoria corresponent a la present setmana.

Diuhen d' Alicante que s' han agostat las existencias d' ametlla vella, pagantse las primeras partidas de la nova que s' han presentat en lo mercat, a 40 ptas.

L' alcalde de Morell ha prohibit terminantment se cassi en aquell terme fins que estigui recullida la cullita.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de consums per diferentes especies puja a la cantitat de 1013'76 pessetas.

Avuy deu celebrar la última sessió corresponent al actual mes la Comissió provincial.

En vista del mal estat en que s' troba la estació del ferrocarril de Vilavert, la companyia dels ferrocarrils del Nord ha resolt construhirne altra de nova.

La garrofa vella se cotisa actualment en la vehina ciutat a 20 rals lo quintá.

Secció oficial

Registre civil
del dia 28 de Agost de 1900

- Cap. **Noizements**
- Cap. **Matrimonis**
- Cap. **Defuncions**

Joseph Pagés Anguera, 28 anys, Presó, 11.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—La degollació de S. Joan Batista.
Sant de demá.—Santa Rosa.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 27

De San Feliu, en 2 dias, berg. gol. «Juan», de 119 ts., consignat a D. Manuel Rodriguez.
De Certe, en 1 dia, v. «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab bocoyos buyt.

Despatzadas

Pera Liverpool y esc., v. «Colón», ab efectes.
Pera Almería y esc. berg. gol. «Juan», ab tránzit.
Pera Torredembarra, berg. gol. italiá «Adelia», ab tránzit.
Pera Marsella, v. francés «Ville de Marseille», en lastre.
Pera Marsella, v. francés «Saliniere», en lastre.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	73 28	Cubas del 86	86 81
Colonial	117	Cubas del 90	72 62
Orenses	24 25	Amortisable	92 30
Norts	56	Ob. 5 p	Almansa 99 50
Alicants	82 35	Id. 3 p	Franses 52 50
Filipinas			
Exterior	PARIS	MADRID	
	72 70	Interior	73 20

Paris	GIROS	29 40	Londres	32 55
J. Marsans Fot				
Representant, Joaquim Sociats				
CARRER SANTA ANNA, 26.				
Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d' ahir.				
Interior	73 25	Aduanas		
Amortisable 5 0 0	92 20	Norts	55 95	
Colonial	117	Alicants	82 40	
Cubas 1886	86 95	Orenses	24 20	
Cubas 1890	72 62	Obs. 6 Franses	98	
Filipinas	91 50	Id. 3 0 0	id.	52 50
Exterior Paris	72 80	Id. Almansa 3 0 0		
Paris	GIROS	29 40	Londres	32 55

Anuncels particulars

Triomf científich

Diariament donan excelents resultats en tots los paissos los medicaments **COSTANZI** que curan qual-sevol malaltia.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Inyección anti-venéreas y Roobs anti-sifilítich COSTANZI.**

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER

D.ª Angela Maleras Fabregat

Desde l' primer de Septiembre quedan obertas en dit colegi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especiales de 8 a 9 del matí y de 12 a una de la tarde.

Colegi de la Inmaculada Concepció

para senyoretas

a càrrech de **D.ª Antonia Martíorell de Falcó**

Aquest acreditat colegi inaugura lo 15 de Septiembre las classes de Piano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurá un curs de **Lenceria** para las senyoretas que desitgin aprendre la confecció de roba blanca.

Totas las assignaturas se donarán per Professors competents. S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

AVIS

La Camiseria de **JOSEPH MARTORELL**, s' ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbatería, géneros de punt botons y gemelos para camisas.

Se confeccionan **calsetets, camisas, colls y punys.**

Especialtat en la mida

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

— y —

Escola de Comers

DEL **INSTITUT DE REUS**
Director espiritual

Rnt. Doctor **D. RAMON MINGUELL**

Están obertas las matriculas para la segunda ensenyansa, Teneduría de Libres, Francés, Inglés, Italiá, Carreteras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. **Farmacia de A. SERRA.—REUS.**

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerías.

CENTRO DE TRADUCCIONS

Escola de Teneduría, Francés, Inglés y demás estudios de Comers

DIRIGIDA PER

D. ZACARIAS HERRERO

Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona
MONTEROLS, 10, segon.—REUS.

Primera y única d' aquesta ciutat ab títol ó qual director perteneixi a la carrera y ab dedicació exclusiva a la ensenyansa mercantil.

Honoraris, cinch pessetas mensuals

Nestra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm. senyor Ministro d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Pera totas las ensenyansas s' admeten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Pera més detalls dirigirse a la Secretaria del Colegi

Lo Director,
JOSEPH OLLÉ.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE **NTRA. SRA. DE MISERICORDIA**

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori para l' exámen d' ingrés indispensable als que desitgin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán ebertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especiales para Senyoretas de 8 a 9 y de 12 a 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totas a càrrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.
Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y l' tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.
Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas

Madrid 28.

En Dato enviará avuy a la firma de la Reyna, lo decret sobre l' estadística del treball. Aquest conté nou articles.

L' estadística es formada per la secció de reformas socials.

Se limitarà a l' industria fabril, sense perjudici d' exténdrela a l' agricola y compendrà l' objecte de la població obrera; las condicions económicas; la remuneració; las vagas; las relacions entre ls amos y los obrers; las institucions de previsió; crédito; segurs y associació; los gremis y caixas d' estalvis; impostos; contribucions y consums; obras públicas beneficencia y altres articles similars.

Anualment publicarà la «Gaceta» una estadística del treball.

La Corunya.—A las deu del matí ha sortit lo «Giralda», ab rumbo a Muros.

La Reyna ha entregat al Alcalde 5,000 pessetas para ls pobres.

Als orfeonistas que anit la obsequiaren ab una serenata, los ha regalat 250 pessetas.

—L' Alcalde ha publicat una alocució donant las gracias en nom de la Reyna y en lo seu propi, al poble corunyés, per las demostracions de carinyo que ha fet als soberans.

—Al Ferrol ha fondejat lo creuer inglés «Didon», que hi va a saludar als Reys.

Lo govern portugués hi envia ab igual objecte lo creuer «Don Carlo», que ahir sortí de Lisboa.

Paris 28.

Un telegrama enviat a Londres pel general Roberts, diu que ls boers van atacar lo dia 26 a Winburg per tres cantons diferents, però van ser rebutjats, sufrint grans pérduas.

Lo general orangista Ollivier y los seus tres fills, van caure en poder dels inglesos.

Lo generalíssim inglés, diu que aquesta captura es molt important, porque l' general Ollivier era l' arma de la resistencia al Est del Estat del Orange.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

